

Екскурсія до Музею військових конфліктів XX століття

Автор: Таїсія Деркач

Музей військових конфліктів XX століття був відкритий 13 лютого 2009 року в Полтаві на вулиці Парковій 5. Автором створення музею був перший заступник голови Полтавської обласної організації української спілки ветеранів Афганістану Юрій Муратович Цомартов. Цей музей був створений з метою завжди нагадувати про суворі уроки минулого і ту біду, яку приносять війни. Його ініціатори говорять, що його можна назвати по-справжньому народним, оскільки над його створенням працювали не історики, а звичайні мешканці Полтави. Основна експозиція музею розповідає про участь радянських військових в Афганській війні, а також інших міжнародних конфліктах. На стендах коротка історія конфліктів XX століття, у яких брав участь СРСР. Юрій Цомартов зазначає, що вони не ставили за мету прослідкувати хронологію воєнних подій, а хотіли показати, що війни розпочинають політики, а продовжують кров'ю військових. Тут - міни, зброя, статистика В'єтнамської війни, афганський побут - уся динаміка військових дій. Окремий експонат -

бачення організаторів музею нинішнього стану планети - зброя майбутнього, Земля на міні. Список загиблих полтавців відкривається 1929 роком, коли у збройному конфлікті на Китайській Східній залізниці загинув червоноармієць Микола Константинович Мехелев уродженець Полтави. Похований у братській могилі в місті Даурія. Під час бойових дій в Афганістані загинуло більше 15 тис. радянських солдат, з них більше 3,5 тисяч - українців. Додому живими не повернулося близько 80 полтавців. Більшість експонатів передана музею воїнами-«афганцями». Зенітну установку ЗСУ-23-4 «Шилка», що зарекомендувала себе надійною та ефективною зброєю в Афганістані, Юрій Муратович буквально по частинах збирав на полігоні колишнього зенітно-артилерійського військового училища у Полтаві. Саме така «Шилка» перебувала на озброєнні підрозділу, яким командував у Афганістані полтавець капітан

Вадим В'ячеславович Биков. Він загинув на чужій війні, але пам'ять про нього живе у серцях однополчан. Є серед експонатів музею і пластикові міни, оригінал протоколу допиту полоненого душмана, оригінали документів, набої до стрілецької зброї, особисті речі солдатів і офіцерів. На стендах музею розташовані фотографії із зон бойових дій, спогади ветеранів, фотознімки пам'ятників, встановлених в Полтавській області і присвячених загиблим в Афганській війні, відтворена кімната радянського офіцера під час його проживання в Афганістані, зброя і засоби ведення війни. Тут представлені фотографії, документи, листи, військовий одяг, особисті речі ветеранів. Поповнення експозиції музею просувається повним ходом. Юрій Цомартов і його помічниця Катерина Олександрівна практично

удвох займаються пошуком експонатів, обладнанням експозиції музею, листуються з архівами, шукають рідних воїнів-інтернаціоналістів та свідків конфліктів на чужих територіях. Своєю кропіткою працею намагаються зберегти

для людей пам'ять про тих, хто віддав життя й здоров'я виконуючи свій «інтернаціональний обов'язок» в чужих країнах задля гегемоністських устремлінь партійних вождів країн імперії, яка посилала своїх синів у пекло воєнних конфліктів, а потім замовчувала ті війни.

В кінці екскурсії ми хвилиною мовчання вшанували пам'ять всіх, хто не повернувся з війни.

«Війна буде повторюватися до тих пір, поки питання про неї буде вирішуватися не тими, хто помирає на полі бою» Анрі Барбюс.

